

Oulun yliopiston kirjaston vuosikertomus 2023

OULUN YLIOPISTO

Sisällysluettelo

Johdanto	2
Osaava, uudistuva ja kestävä työura Oulun yliopiston kirjastossa	3
Jultikasta OuluREPO	5
Esteettömyyttä eteenpäin	7
Katsaus Tietopalveluiden vuoteen	8
Tapahtumat ja näyttelyt	10
Kirjaston vuosi lukuina	13

Sosiaali- ja terveysalan kirjasto

Johdanto

Tervetuloa kurkistamaan Oulun yliopiston kirjaston vuoteen 2023. Vuosikertomukseen on koottu muutamia nostoja ja kohokohtia kirjaston toimintäyteisestä vuodesta. Tilastoista olemme poimineet muutamia kirjaston toimintaa kuvaavia avainlukuja infograafiin, joka löytyy vuosikertomuksen lopusta. Kirjaston neljästä palveluyksiköstä tutustumme tässä vuosikertomuksessa tarkemmin Tietopalveluiden toimintaan.

Oulun yliopiston kirjasto lyhyesti

- Oulun yliopiston kirjasto tarjoaa Oulun yliopiston ja Oulun ammattikorkeakoulun tutkimuksen, opetuksen ja opiskelun tarvitsemat kirjasto- ja tietopalvelut sekä tietoaineistot. Kaikille avoin tiedekirjasto palvelee myös muita tiedontarvitsijoita.
- Kirjastolla on neljä toimipaikkaa neljällä eri kampuksella: Tiedekirjasto Pegasus Linnanmaan kampuksella, Lääketieteen kirjasto Oulun yliopiston Kontinkankaan kampuksella, Sosiaali- ja terveystieteiden kirjasto Oamkin Kontinkankaan kampuksella sekä Oulaisten oppimiskeskus Oamkin Oulaisten kampuksella.
- Kirjaston toimintaa johtaa johtoryhmä, johon kuuluvat kirjastonjohtaja Minna Abrahamsson-Sipponen, varajohtaja Minna Koistinen sekä kirjaston palveluyksiköitä vetävät palvelupäälliköt.
- Kirjaston henkilökunta jakaantuu neljään palveluyksikköön: Lainaus- ja neuvontapalvelut, Tietopalvelut, Tietoaineistopalvelut ja Julkaisupalvelut.

Osaava, uudistuva ja kestävä työura Oulun yliopiston kirjastossa

Oulun yliopiston kirjastossa on kiinnitetty huomiota työntekijöiden työuriin ja toiveisiin etenemisestä uusiin tehtäviin. Myös jatkuva kouluttautuminen on välttämätöntä monipuolisissa ja muuttuvissa kirjastotehtävissä. Koko henkilöstön yhteinen *Osaava ja uudistuva työura Oulun yliopiston kirjastossa* -työpaja oli yksi vuoden aikana toteutetuista toimenpiteistä kirjaston työurien kehittämiseksi.

Monipuoliset kirjastotehtävät vaativat jatkuvaa kouluttautumista. Lait ja direktiivit muuttuvat, järjestelmät vaihtuvat ja tehtävätkin muuttuvat. Kaikkiin uusiin tehtäviin ei ole välttämättä saatavilla koulutusta tai se pitää hankkia eri paikoista. Yliopisto mahdollistaa esimerkiksi opetustyössä oleville informaatikoillemme yliopistopedagogiikan opinnot, joihin informaatikkomme ovat osallistuneet ahkerasti. Toisaalta esimerkiksi avoimen tieteen palveluihin ei aina löydy koulutusta tai perehdytystä. Toki kokeilun kauttakin oppii.

Oulun yliopiston kirjastossa on viime vuosina ollut useita työpaikkoja auki eri palveluryhmissä. Rekrytointi koskettaa myös jo kirjastossa työssä olevia. Osa henkilökunnastamme onkin hakenut avoimia paikkoja ja tulleet valituksi uuteen tehtävään. Tästä on seurannut ketju, jossa toisesta työtehtävästä toiseen siirtyneen paikalle pitää rekrytoida uusi henkilö.

Kirjaston henkilökunta tekee myös tehtäviä yli kirjaston palveluyksiköiden rajojen oman kiinnostuksensa ja kirjaston tarpeiden mukaan. Rekrytoinneissa kirjastokoulutuksen tarvetta on myös löysennetty. Esimerkiksi kirjaston Julkaisupalveluissa tarvitaan tietojärjestelmäosaamista. Osalla työntekijöistämme ei ole kirjastoalan koulutusta tai kokemusta kirjastotyöstä ennen Oulun yliopiston kirjastoon tuloaan.

Olemme myös luoneet tehtävän, jossa henkilö työskentelee yhden esihenkilön alaisuudessa kahdessa kirjaston palveluyksikössä: Lainaus- ja neuvontapalveluissa sekä Tietoaineistopalveluissa. Tällaisia tehtäviä voi tulevaisuudessa tulla lisääkin. Vuorotteluvapaa on ollut hyvä mahdollisuus työntekijöillemme kokeilla uutta tehtävää ja näiden kokeilujen myötä on henkilökuntaa myös siirtynyt kirjaston sisällä toisiin tehtäviin. Kehityskeskusteluissa kartoitamme työntekijöidemme kehittymistoiveita ja mahdollista kiinnostusta uudensuuntaisiin tehtäviin. Kirjaston johtoryhmällä on myös Excel-taulukko, johon työntekijät voivat kertoa toiveitaan uusista tehtävistä.

Tammikuussa 2023 järjestimme *Osaava ja uudistuva työura Oulun yliopiston kirjastossa* -työpajan kirjaston henkilöstölle. Kirjaston johtoryhmä esitteli tilaisuudessa

tuloksia syksyn aikana tekemästään workshop-työskentelystä, jonka aiheena oli kirjaston osaamisen ja resurssien turvaaminen tulevaisuudessa. Yhteisen ideoinnin ja keskustelun lisäksi tilaisuudessa kuultiin myös kirjaston henkilöstön erilaisia uratarinoita.

Työurien kehittämisessä pitää olla laaja näkökulma ja ennakoiva ote tulevaisuuden osaamiseen. Dynaaminen lähestymistapa palvelee työurien kehittämisessäkin. Uudistamista tehdään muuttuvien tilanteiden mukaan koko ajan ja mieluusti ennakoitua tapahtumia. Se on haastavaa, mutta myös palkitsevaa onnistuessaan.

Tiedekirjasto Pegasus

Jultikasta OuluREPO

Kirjaston oman kehitystyön tuloksena vuosituhaten vaihteessa syntynyt Oulun yliopiston julkaisuarkisto Jultika oli tullut tiensä päähän – edessä olisi ollut version vaihdos, johon resurssit eivät enää riittäneet. Omassa ylläpidossa olevasta Fedora-pohjaisesta arkistosta päätettiin luopua ja siirtyä Kansalliskirjaston DSpace-pohjaiseen julkaisuarkistopalveluun. Samalla arkiston nimeksi tuli OuluREPO.

Muutoksen myötä myös itse julkaisujen arkistointiprosessi uudistui, sillä käsityötä on minimoitu rajapintojen avulla. Rinnakkaistallenteet ja väitöskirjat siirretään OuluREPOon tutkimustietojärjestelmä OuluCRISistä ja opinnäytteet Laturi-järjestelmästä.

Oulun yliopiston julkaisuarkisto OuluREPO sisältää runsaat 40 000 dokumenttia:

- Acta Universitatis Ouluensis -sarjassa ilmestyneet väitöskirjat ja muut julkaisut sekä osan yliopiston muissa julkaisusarjoissa julkaistuja väitöskirjoita ja muista julkaisuista sekä osan yliopiston sarjojen ulkopuolella julkaistuja väitöskirjoita (06/2000 alkaen)
- Ylemmän tutkintovaiheen avoimena julkaistut opinnäytteet: pro gradu -tutkielmat, diplomityöt ja lääketieteellisen tiedekunnan syventävien opintojen opinnäytteet (01/2013 alkaen)
- Kandidaatintyöt (01/2016 alkaen)
- Rajoitetun näkyvyyden opinnäytteet ovat luettavissa vain OuluREPO-työasemilta Tiedekirjasto Pegasuksessa ja Lääketieteen kirjastossa.
- Oulun yliopiston julkaisujen rinnakkaistallenteet (01/2017 alkaen)

OuluREPO-julkaisuarkistoon voi tutustua osoitteessa oulurepo oulu.fi.

Rajoitetun näkyvyyden opinnäytteet ovat luettavissa OuluREPO-työasemilla Tiedekirjasto Pegasuksen kolmannen kerroksen Topcornerissa sekä Lääketieteen kirjastossa.

Esteettömyyttä eteenpäin

Oulun yliopiston kirjaston tavoitteena on tehdä kirjaston palveluista ja verkkosisällöistä helposti lähestyttäviä ja saavutettavia sekä kirjastotiloista esteettömiä, jotta ne olisivat kaikkien asiakkaiden hyödynnettävissä. Näiden tavoitteiden edistämiseksi kirjastoon on perustettu saavutettavuustyöryhmä, jonka työlliställä vuonna 2023 olivat muun muassa esteettömyyskierrokset kirjastoissa.

Kirjaston saavutettavuustyöryhmä toteutti vuoden aikana esteettömyyskierrokset kaikissa kirjaston toimipaikoissa kiinnittäen huomiota muun muassa opasteiden selkeyteen ja kaksikielisyyteen, kulkuväylien esteettömyyteen, kalusteiden sopivuuteen erilaisille käyttäjille sekä tilojen äänimaailmaan. Kehityskohteita huomattiin kaikissa kirjaston toimipaikoissa, joita lähdettiin myös pienin askelein korjaamaan muun muassa uusimalla opasteilla sekä hankkimalla lisää korkeussäädettäviä työskentelypöytiä ja muita esteettömyyttä parantavia kalusteita kirjaston tiloihin.

Kirjasto tiedottaa säännöllisesti opiskelijoille valtakunnallisen Saavutettavuuskirjasto Celia palveluista lukemisesteisille. Celia-tiedotuksen yhteydessä kirjastoihin laitettiin myös esille asiakkaiden testattavaksi lukemisen apuvälineitä, kuten lukuviivaimia ja lukukalvoja. Vuoden aikana luotiin myös yhdessä Oulun yliopiston ja Oamkin opintopsykologien sekä kampusopojen kanssa käytäntö kurssikirjojen laina-aikojen pidentämisestä lukemisesteisille opiskelijoille.

Verkkopalveluiden osalta kirjastossa tehtiin saavutettavuustarkistuksia kirjaston Libguides-oppaissa. Kirjaston saavutettavuuteen liittyvää opastusta asiakkaille koottiin [Saavutettavuus-oppaaseen](#). Oppaassa on tietoa muun muassa erilaisten e-aineistojen kuuntelumahdollisuuksista. Julkaisusarjojen osalta on myös tehty saavutettavuustyötä. Uudistettu [Oulun yliopiston oppimateriaalia](#) -sarja julkaistiin keväällä 2023.

Kirjaston henkilöstölle järjestettiin myös koulutusta verkkopalveluiden saavutettavuudesta sekä kirjaston henkilökunnan työpajassa testailtiin yhdessä erilaisten e-aineistojen kuuntelua. Vuoden aikana saatiin paljon aikaiseksi, mutta paljon on vielä myös tehtävää – verkkopalveluiden ja julkaisusarjojen saavutettavuuden sekä tilojen esteettömyyden kehittämistyö Oulun yliopiston kirjastossa jatkuu edelleen.

Kirjaston [Esteettömät palvelut](#) -verkkosivulle on koottu tietoa esteettömmästä asioinnista Oulun yliopiston kirjaston toimipaikoissa sekä kirjaston palveluiden ja e-aineistojen saavutettavuudesta.

Katsaus Tietopalveluiden vuoteen

Kirjaston Tietopalveluissa yksi vuoden kohokohdista oli uuden palvelupisteen avaaminen Tiedekirjasto Pegasuksen ensimmäisessä kerroksessa loppuvuodesta 2023. Tietopalvelupiste siirrettiin kirjaston toisesta kerroksesta uuteen paikkaan lähelle kirjaston lainauksen asiakaspalvelua, jotta asiakkaat löytäisivät tietopalvelun helpommin ja palvelu olisi saavutettavampi.

Kirjaston tietopalvelupisteen siirtämistä keskeisemmälle paikalle suunniteltiin muun muassa palvelumuotoilukoulutuksessa, ja uutta sijaintia testattiin käytännössä muutaman viikon ajan väliaikaisella tietopalvelupisteellä. Uudeksi tietopalvelupisteeksi hankittiin neuvottelukuutio, jossa asiakas saa palvelua rauhallisessa tilassa. Palvelupisteen siirron myötä kirjaston toisen kerroksen ryhmätyöalueella vapautui lisää tilaa asiakkaiden työskentelypaikoille.

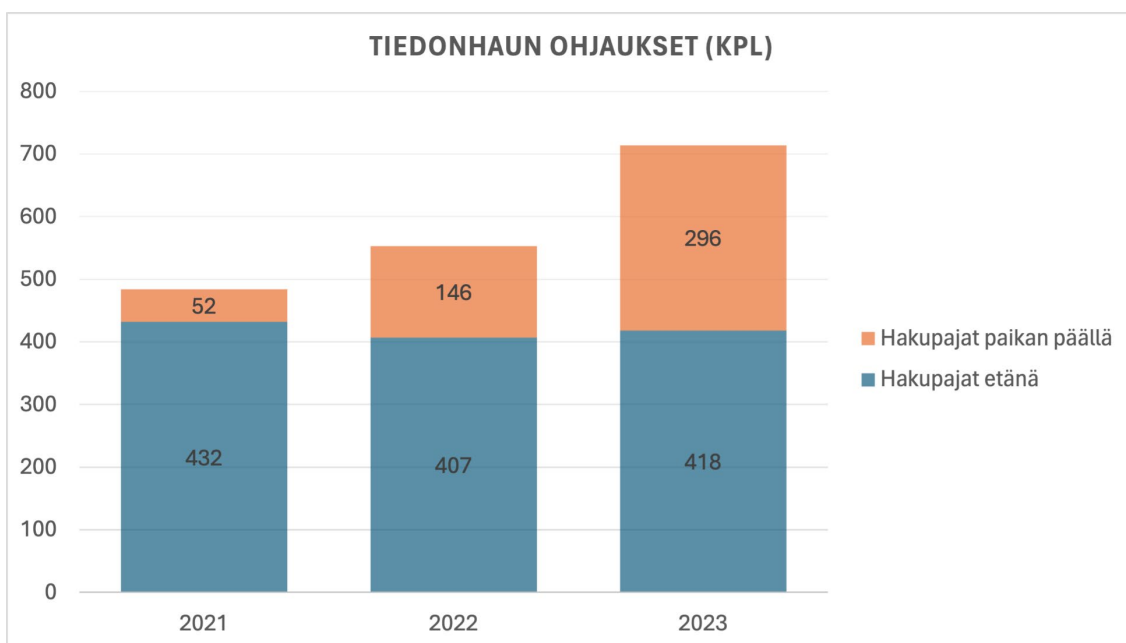

Tiedekirjasto Pegasuksen tietopalvelun uusi palvelupiste sijaitsee saavutettavasti lähellä kirjaston asiakaspalvelupistettä.

Tietopalveluiden informaattikoiden vetämät kirjaston tietoisikut ovat vakiinnuttaneet paikansa pitkin vuotta järjestettävänä lyhyinä etätietoiskuina, joissa esitellään kirjaston tarjoamien tietokantojen sekä viitteidenhallintatyökalujen käyttöä. Tietoiskut on tarkoitettu Oulun yliopiston ja Oulun ammattikorkeakoulun opiskelijoille ja henkilökunnalle sekä OYSin henkilökunnalle, ja niihin voi osallistua helposti Zoomissa. Suosituimpia aiheita tietoiskuissa tänä vuonna olivat viitteidenhallintaohjelmat.

Tiedonhankinnan opetusta annettiin Oulun yliopiston ja Oulun ammattikorkeakoulun tutkinto-ohjelmien opiskelijoiden lisäksi täydennyskoulutusten ja avoimen yliopiston opiskelijoille sekä Oulun yliopistollisen sairaalan henkilökunnalle. Oppimisen tueksi laadittiin vuoden aikana myös uusia saavutettavia opasvideoita.

Opiskelijoille markkinoitujen varattavien tiedonhaun ohjaukset eli hakupajojen määrä kasvoi edelleen. Ohjaukset oli vuoden aikana yhteensä 714, mikä on 161 ohjauksetta enemmän edelliseen vuoteen verrattuna. Opiskelijat voivat varata ajan tiedonhaun ohjaukseen eli hakupajaan yksin tai yhdessä, etäyhteydellä tai paikan päällä kirjastossa.

Tiedonhaun ohjaukset eli hakupajat Oulun yliopiston kirjastossa vuosina 2021–2023.

Tekoäly oli yksi vuoden merkittävimpiä teemoja korkeakoulumaailmassa ja näkyi myös kirjaston arjessa yhä enemmän. Tietopalveluiden informaattikot perehtyivät vuoden aikana tekoälytyökaluihin, laativat asiakkaille uuden Tekoäly tiedonhaussa -oppaan ja pitivät kirjaston henkilökunnalle tietoisuja tekoälyn hyödyntämisestä tiedonhaussa.

Tapahtumat ja näyttelyt

Kirjaston henkilökunta jalkautui vuoden aikana monenlaisiin tapahtumiin esittelemään kirjaston palveluita ja tietoaineistoja. Kirjastoissa ajankohtaiset aineistonäyttelyt houkuttivat tutustumaan kirjaston kokoelmiin. Tiedekirjasto Pegasuksen vitriininäyttelyt ja Maisemasalin vaihtuvat taidenäyttelyt tarjosivat myös virkistämishetkiä kirjaston asiakkaille.

Kirjaston esittelyä Tervetuloa Oulun yliopistoon pop up -tapahtumassa.

Tapahtumat

Kirjasto oli mukana esittelemässä palveluitaan yliopiston uudelle henkilöstölle järjestetyissä **Tervetuloa Oulun yliopistoon pop up -tapahtumissa** keväällä ja syksyllä.

Kalevalan ja suomalaisen kulttuurin päivän tapahtumassa 28.2. Linnanmaan kampuksella kirjasto oli esittelemässä Kalevalan eri painoksia ja versioita kirjaston kokoelmista.

Kirjasto oli mukana 5.8. Hollihaan puistossa järjestetyssä **Oulu Priden puistojuhlissa** Oulun yliopiston teltalla. Kirjaston henkilökunta koosti myös tapahtumaan jaettavaksi Pride-teemaiset lukuvinkit. Oulun yliopisto on yksi Oulu Pride -tapahtuman päätuki-joista.

Koko perheen vuotuinen tiedetapahtuma **Tutkijoiden yö** valtasi Oulun yliopiston Linnanmaan kampuksen 29.9. Kirjasto oli tänä vuonna mukana teemalla ”Kurkistuksia kekriperinteeseen”. Kirjaston pisteellä vierailijat pääsivät tutustumaan muinaiseen suomalaiseen sadonkorjuujuhlaan muun muassa loitsutyöpajan, kekriaiheisen tietokilpailun sekä poistokirjoja hyödyntävien askartelujen kautta. Kirjanäyttelyssä oli esillä kekriperinteeseen liittyvää kirjallisuutta kirjaston kokoelmista.

Tutkijoiden yön tunnelmia ja yksityiskohtia kirjaston pisteeltä.

Kirjaston perinteinen joulunavaustapahtuma järjestettiin 29.11. Tiedekirjasto Pegasuksessa. Ohjelmassa oli jouluista livemusiikkia Trio Elisèn esittämänä, kirjanäyttelyitä, joulukuusen koristelua yhdessä asiakkaiden kanssa sekä myyjäiset, jonka tuotot menivät Oulun yliopiston kirjastoammattilaiset ry:n hyväksi. Tietopalvelun uusi palvelupiste kirjaston ensimmäisessä kerroksessa avattiin joulutapahtuman yhteydessä.

Taidenäyttelyt Tiedekirjasto Pegasuksen Maisemasalissa

- **Tarja Jakunaho: #KOTONAONIHMISENHYVÄOLLA**, 28.1.–24.2.2023. Lähiomaisen muistisairautta käsittelevä taidenäyttely.
- **Studio TAAJA: ArtHerbaario – Särmähorsma ja noin sata muuta kasvia**, 1.–31.3.2023. Kasviaiheisista grafiikantöistä koostuva taidenäyttely.
- **Eläinaiheisia exlibriksiä Mirjam Kinoksen exlibris-kokoelmasta**, 3.–28.4.2023. Kirjaston harjoittelijoiden koostama vitriininäyttely kirjaston kokoelmiin kuuluvista exlibriksistä.
- **William Oesch: Sukumaisemia – Sveitsin ystävät Suomessa ry:n 75. juhluvuoden näyttely**, 4.–14.10.2023.

Vitriininäyttelyt Tiedekirjasto Pegasuksen aulassa

- **Wabu ei lobu! – Oulun yliopiston ainejärjestöjen vapputeemaisia opiskelijalehtiä kautta vuosien**, 11.4.–5.5.2023. Kirjaston oma kokoelmanäyttely.
- **Marjatta ja Pertti Kaikkonen: Suomen maakuntakuntakukat luonnonystävän korvatyynyissä**, 13.5.–30.9.2023.

Kirjaston vuosi lukuina

KIRJASTON VUOSI

2023

Katsaus Oulun yliopiston
kirjaston tilastoihin.

6001
uutta asiakasta

14 997
osallistujaa kirjaston
järjestämiin koulutuksiin

95 073
lainaa

yli 10 000
enemmän
kuin 2022

2 260 849
katsottua dokumenttia
e-aineistoista

134 600
e-lehtinimikettä

509 750
e-kirjaa

69 htv
kirjaston henkilökuntaa
henkilötyövuosina

1 829 450
tiedonhakua Oula-Finnasta

Oulun yliopiston kirjasto

PL 7500, 90014 Oulun yliopisto

oulu.fi/kirjasto